

פרשת ויקהל
תשפ"ג

יושב

והאלים

לע"נ יעקב זאב בן צבי

נעשה מאליו

נמשכת על פני כל יום, כי השבת היא הציר המרכזי שממנו יונקים כל ימות השבוע, ועל ידי קיום יום השבת, נמשכת הקדושה על יום השבת וממנה נמשכת הקדושה על ימי המעשה. נמצא שכל הזמן שאדם חי על האדמה יהיה מקודש. היוצא מדברינו, דכל ששת הימים של כל שבוע, נמשכת עליהם קדושה מיום השבת שלהם, כי יום השבת הוא כמו הלב שממנו נמשכת החיות לכל אברים, נמצא, שאם לא שמר שבת אחת בשלימות כדון, הרי מלבד אותו העוון של חילול שבת, כל ימי השבוע שלו מקולקלים.

אך יתכן שאדם שומר שבת אבל אינו שומר כהלכה, ובכל זאת לא נוכל לקרוא אותו בשם "מחלל שבת", כגון בענין שבידת בהמתו, שהצריכה התורה שינוח שורו וחמורו, ויש לו הרבה שדות ובהמות, והוא עושה כל מיני ערמומיות והתחכמויות כדי שיוכל לעשות מלאכה בהם, כגון שמוכרם לנכרי וכדומה. או שמחזיק הוא חנות ומתחכם כדי שיוכל להרוויח ממנה גם ביום השבת. וכך יש כמה וכמה עניינים בהלכות שבת, שלא נוכל לקרוא העובר עליהם שהוא עובר על איסור תורה, אבל גם אי אפשר לקרוא לאדם זה בשם "שומר שבת" כהלכה, שלא ניכר אצל האיש הזה ענין השבת

קודש כראוי.

ומוסיף החלקת יהושע, כי מה שנאמר "ששת ימים תעשה מלאכה" זה לשון דיעבד, לרמז שאם יהודי מאמין כי הכל מכחו ית', וכל הענין של מסחר ומלאכה הוא ענין של השתדלות, אז ממילא אפילו לידי הרהור בשבת לא יגיע. אך אם לא עובד היהודי על אמונה זו, גם אם לא יחלל שבת במעשה, יבוא להרהר. וזה מה שכתוב ששת ימים תעשה מלאכה, שאם תאמין שהכל מהשי"ת, אז ביום השביעי תוכל לשמור שבת קדש גם במחשבה. ופירושו מקרב לתשובה על השאלה ששאלנו, עונה המכילתא כי בזמן שישראל עושים רצונו של מקום, מלאכתן נעשית על ידי אחרים, וכשאינן עושים רצונו של מקום, מלאכתן נעשית על ידי עצמן.

למרות שהמימרא "אם עושים רצונו של מקום" נאמרה באופן כללי על כל רצון הקב"ה, וכוללת היא את כל המצוות, כבר אמר החפץ חיים כי השבת היא המקור של כל התורה. אם נשמור ונכבד את השבת כראוי לה, בלי לחפש איפה אפשר להקל ואיזה פינה ניתן לעגל, אם נחזיר לעצמנו את האמונה כי הכל מאיתו יתברך וכל מעשינו הם רק בגדר השתדלות ונצליח כמו אותו קבלן לשבת בנחת סביב שולחן השבת, לשכוח מהטרדות, לשיר את הזמירות ולהגות בדברי התורה, נזכה לשמור שבת בשלמותה בלא דאגות ובלי הרהורים, והשבת מצדה תגמול לנו טובה ותשרה את ברכתה על כל מינו כאן על פני האדמה.

קצת אחרי קום המדינה, עסק קבלן שומר מצוות בבניית שכונה בעיר חדשה, כאשר את השכונה הסמוכה לו בנתה חברת "סולל בונה". אותו הקבלן הזמין כמות גדולה של מלט, שהיה אז המצרף היקר ביותר, וההזמנה הגיעה באחד מימי שישי שבתחילת הקיץ בחביות מגולות. לקראת שבת נתקדרו השמים בעבים ובכל רגע היה עלול לרדת גשם, הפועלים שחששו לגורלו של המלט הגיעו לבית הקבלן בבהלה והזהירוהו אודות כמות המלט הגדולה הנמצאת בחביות המגולות באתר הבניה, ואמרו לו שאם ירד גשם והמלט יירטב הוא יתקלקל לגמרי וההפסד הכספי יהיה אדיר, ושאין ברירה אחרת אלא שהם יסעו לשם עם עגלות טעונות קרשים כדי לכסות את החביות היטב.

הקבלן שהיה איש ירא אלוקים, ערך בדיקה מהירה של הזמן שנותר עד שבת וראה כי פועליו עתידים בנסיעה זו לחלל את השבת עבורו, וענה להם בנחרצות "אני לא מוכר את השבת תמורת כל הון שבעולם, וכן אני מזהיר ששום יהודי לא יחלל את השבת עבורי, גם לא בכדי להציל את כל רכושי שעלול לרדת לטמיון". אזהרת הפועלים התבררה כהתראת אמת ובליל שבת ירדו גשמים עזים, אולם יהודי יקר זה ערך את שולחן השבת שלו בפנים מאירות, שר את הזמירות כרגיל, למד תורה ואמר תהילים כהרגלו. רק בצאת השבת לאחר שהבדיל על היין נסע לאתר הבניה לאמוד את הנזק, אך כשהגיע לשם הופתע ונדהם ממראה עיניו, כל חביות המלט שלו היו מכוסות היטב וכלום לא התקלקל.

רק למחרת נודע מה שקרה, חברי הנהלת סולל בונה שלחו פועלים לכסות את חביות המלט שלהם, אך בחשכת הלילה הגיעו הפועלים בטעות לאתר הבניה של מידוענו הקבלן וכיסו את החביות שלו במקום לכסות את החביות של סולל בונה, וכך ניצל רכושו (אות ישראל).

"שֵׁשֶׁת יָמִים תַּעֲשֶׂה מְלָאכָה וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי יִהְיֶה לָּךְ קָדֹשׁ וְגו'" (להב, עומדים המפרשים על ההבדל בין הפסוק הזה שבתחילת פרשתינו, לבין הפסוק בסוף פרשת כי תשא: "שֵׁשֶׁת יָמִים תַּעֲבֹד וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי תִשְׁבֹּת בְּחַרְשׁ וּבִקְצֵי רִתְּשֹׁבֶת". (לד, כא), בעוד ששם מופיעה עבודת ששת הימים כצורה פעילה "ששת ימים תעבוד", אצלנו עבודת ששת הימים מופיעה בצורה סבילה "שֵׁשֶׁת יָמִים תַּעֲשֶׂה מְלָאכָה".

אך לפני שנענה, נקדים את דברי החפץ חיים, שמירת השבת היא היסוד של כל התורה ומקרבת הגאולה ומעת שאמר הקב"ה "כי אות היא ביני וביניכם לדורותיכם לדעת כי אני ה' מקדשכם", ירדה קדושת השם יתברך על כל ימות השבוע, כי קדושת השבת

החל מפרשת ויקרא **למנויים בלבד!!** סדרת מאמרים על תכלית הקורבנות והמסר שלהם לחיים.

מהרו להרשם: 4663MR@GMAIL.COM